

REKABET FORUMU

Haziran 2016
Sayı: 104

Ayda Bir Yayınlanır

Sahibi: Rekabet
Derneği adına
Dr. Ahmet Fatih Özkan

Editör:
Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven
GSM:+90 545 902 80 58
e-posta:
sguven@cankaya.edu.tr

Yayın Kurulu:
İbrahim Gül, Erdal Türkkkan,
Nurkut İnan, Gamze Öz,
Gönenç Gürkaynak, Nejdet
Karacehennem, Hamdi
Pınar, Kubilay Atasayar,
Müfit Sonbay, Nahit Töre,
Uğur Özgöker, Yavuz Ege,
Yılmaz Aslan

Genel Merkez:
Tuna Caddesi No: 27/2
Kızılay, Çankaya ANKARA

GSM:+90.533 6272474
Tel:+ 90.312 435 6813
Faks:+90 312 4356816
e-posta:
rekabetgenel@gmail.com

İstanbul Şubesi:

Başkan: Av. Dr. Kemal
Erol

Adres: Süleyman Seba
Caddesi, Spor Apt. No:
62/4 Akaretler/Valideçeşme
Beşiktaş İSTANBUL
Tel:+90 212 236 53 00

WEB:
www.rekabetdernegi.org

İLK YAZI

Prof. Dr. Erdal TÜRKKAN

**AVRUPA BİRLİĞİ PERSPEKTİFİ VE REKABET
POLİTİKALARI.....s.2**

MAKALE

Dr. Ahmet Fatih ÖZKAN

**“BREXİT” SONRASI İNGİLİZ REKABET
HUKUKUNU NELER BEKLİYOR? s.5**

DUYURU

**100. ÖZEL SAYIYA KATKI SÜRESİ TEMMUZ
SONUNA KADAR UZATILDI s.16**

Rekabet Derneği, 20 Mayıs 2004 tarihinde kurulmuş bir sivil toplum örgütüdür.

Derneğin amacı Türkiye’de rekabet ortamının ve rekabet kültürünün gelişmesine katkıda bulunmaktır. Derneğin üyeleri arasında Rekabet Kurumu ve diğer bağımsız idari otoritelerin eski başkan ve üyeleri, rekabet ve regülasyon ile ilgilenen öğretim üyeleri, bağımsız araştırmacılar, avukatlar, hukukçular, iktisatçılar, bankacılar ve sanayiciler bulunmaktadır.

Derneğin Yönetim Kurulu; **Dr. Ahmet Fatih Özkan (Başkan), Prof. Dr. Erdal Türkkkan (İl.Başkan), Av. Dr. İbrahim Gül, Doç. Dr. Nurkut İnan, Yrd. Doç. Dr. Gamze Öz, Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven, Doç. Dr. Uğur Emek, Sadık Burak Gelir ve Onur Arı’dan oluşmaktadır.**

Derneğin İstanbul Şubesi **Av. Dr. Kemal Erol** başkanlığında faaliyet göstermektedir. Dernek Rekabet Forumu’nu aylık olarak elektronik ortamda yayınlamakta ve düzenli bilimsel toplantılar düzenlemektedir.

Bu dergide ileri sürülen görüşler yazarlarına ait olup Rekabet Derneği’ni bağlayıcı değildir.

AVRUPA BİRLİĞİ PERSPEKTİFİ VE REKABET POLİTİKALARI

Prof. Dr. Erdal Türkkkan (erdalturkkan@hotmail.com)

Avrupa Birliği perspektifi, Türkiye’de rekabet politikalarının uygulanmaya başlamasını sağlama yanında, bu politikaların evrensel standartlara göre yürütülmesini de garanti altına alan bir husustur. Avrupa Birliği perspektifi, bir yandan AB’nin Türkiye’yi tam üyeliğe kabul etme, diğer yandan da tam üyelik yolunda Türkiye’nin AB değerlerini ve müktesebatını kabul etme iradesini ifade eder. Bu perspektifin ilk ayağı olan AB’nin Türkiye’yi tam üyeliğe kabul etme iradesinin giderek zayıfladığı hatta yok olmaya yüz tuttuğu konusundaki emareler giderek artmaktadır. Ancak Türkiye’nin de AB’nin isteksizliğinden bağımsız olarak AB perspektifinden giderek uzaklaştığı yolundaki işaretler her geçen gün artmaktadır. Öyle ki Türkiye AB ile ilişkilerinde rest çekme noktasına gelmiş bulunmaktadır. Bu yazının amacı AB perspektifindeki iki yönlü gevşemenin Türkiye’de rekabet politikalarını nasıl etkileyebileceğini sorgulamaktır. Soruya açıklık getirebilmek açısından beş tespit önem kazanmaktadır.

a) Avrupa Birliği perspektifinin rekabet politikalarına en önemli katkısı, Türkiye’de rekabet politikalarını uygulama kapasitesi açısından çok önemli mesafeler alınabilmiş olmasıdır. AB’nin talebi üzerine 1995’te Gümrük Birliği’nin ön koşulu olarak kurulduktan sonra, 1998’de fiilen faaliyete geçen Rekabet Kurumu, önemli bir beşeri ve kurumsal altyapı oluşturabilmiştir. Öyle ki, zaman içinde Rekabet Kurumu, Türkiye’de en yüksek kurumsal kapasiteye sahip kamu kuruluşu olarak zikredilmiştir. Rekabet Kurumu, zaman içinde uzman personelini yetiştirme konusunda önemli mesafeler aldığı gibi, düzenleme alt yapısını da hem AB normlarına uygun biçimde, hem de Türkiye’nin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde geliştirebilmiştir. Rekabet Kurumu, kurum kararlarının serbestçe eleştirilebildiği bir kurum olarak haklı bir saygınlık kazanmıştır. Bu çerçevede zaman içinde Rekabet Kurumu’nun AB perspektifinin öngördüğünden de ileri bir noktayı yakaladığını söylemek bir abartma olmayacaktır.

b) Türkiye’de rekabet kültüründe de önemli gelişmeler olmuştur. Rekabet Kurumu’nun kuruluşunun ilk yıllarında karşılaştığı en önemli sorun, rekabet kültürü eksikliği olmuştur. Öyle ki, şirketler arasında yapılan rekabet yasasına aykırı bir fiyat anlaşmasına uymadığı için Rekabet Kurulu’na şikâyet edilen firmalar olmuştur. Yıllarca rekabet ortamından uzak yaşamış teşebbüsler bir anda hiç anlayamadıkları yeni kural ve kısıtlamaları özümseyememiş ve uyma eğilimi göstermemiştir. Aslında bu sorun bugün itibarıyla da önemli ölçüde varlığını sürdürmektedir. Ancak Rekabet Kurulu’nun kuruluşundan bu yana verdiği her

rekabet ihlâli cezası, ilgili sektörde rekabet bilincinin gelişmesine önemli katkılar yapmıştır. Diğer taraftan, gerek Rekabet Kurulu'nun öncülüğünde, gerek paydaşların inisiyatifi ile rekabet kültürünün gelişmesine önemli katkılar sağlayan kurslar, konferanslar, seminerler yapılmış, sayılamayacak kadar çok makale ve inceleme yayınlanmıştır. Öyle ki, bugün rekabet politikalarının her boyutunda uluslararası düzeyde yorum ve katkı yapabilecek uzmanlar yetiştirilmiş, bazı şirketler rekabet uzmanı istihdam etmeye başlamıştır. Rekabet kültürü konusunda alınan mesafede Avrupa Birliği perspektifinin doğrudan bir katkısı yoktur. Ancak Türkiye'de rekabet kültürünün gelişmesi henüz sağlanabilmiş değildir. Bu alanda kamunun katkısı olmadan sonuç alınması da uzun yıllar alabilecek bir husustur. Bu açıdan da AB çıpasının varlığı önemini korumaktadır.

c) Türkiye'de rekabet ortamının ve rekabet kültürünün en zayıf halkası kamu kesimi olmuştur. Kamu iktisadî teşebbüslerinin davranışlarının da rekabet yasasına tâbi olması, kamunun rekabet ihlâllerinin bir numaralı odağı olmasını engelleyememiştir. İlk olarak, kamu iktisadî teşebbüsü (KİT) statüsünde olmamakla birlikte, piyasada mal ve hizmet fiyatlarını ve miktarlarını etkileyebilen kuruluşların yaptığı ihlâller yasa kapsamı dışında kalmıştır. İkinci olarak, kamu ihalelerinde sağlanan kısmî rekabet ortamı, ilgili yasada yapılan sayısız değişiklik sonucunda önemli ölçüde tahrip olmuştur. Üçüncü olarak, kamu yardımlarının rekabet denetimine başlanamamıştır. Dördüncü olarak, kamu kurumlarının yaptıkları düzenlemelerin rekabetin temel gereklilikleri (giriş serbestisi gibi) gözetilmeden yapılmasına devam edilmiştir. Beşinci olarak, kamunun şu veya bu biçimde kontrol ettiği özel statülü kuruluşların rekabet ihlâli yapması, bizatihi kamu tarafından teşvik edilmiş ve müeyyide görmeleri engellenmiştir. Bu çerçevede savcı talebi ile çok sayıda TV ve radyonun platform ve uydulardan çıkarılarak piyasa dışına atılması, kayımlık müessesesinin firma kurtarmadan çok firma batırma aracı olarak kullanılması söz konusu olabilmıştır. Ne yazık ki, bu tür ihlâller herhangi bir yasal dayanak göstermeden devam etmektedir. Son olarak, Hükümetin alım garantili teşvik ve nokta teşvik uygulayacağını açıklaması da rekabeti bozabilecek ve ayrımcılığa neden olabilecek uygulamalardır. Ayrıca yargının bağımsızlığını kaybetmesi, kayımlar aracılığıyla rekabeti bozabilecek her türlü keyfiliğin ve hukuksuzluğun önünün açmış durumdadır. Nihayet rekabetçi serbest piyasanın temel gerekliliklerinden birisi olan doğru bilgiye ulaşma hakkı büyük darbeler yemiştir. Avrupa Birliği perspektifinin en fazla etkileyebileceği alanlardan birisi, kamu ihlâllerinin azaltılması açısından söz konusu olacaktır. Çünkü Avrupa Birliği'nin bu alanda etkin gözetim yapması imkânı giderek daralmaktadır.

d) Dördüncü olarak, Türkiye'de Rekabet Kurumu başta olmak üzere, düzenleyici kuruluşların bağımsızlığına kuruluşlarından itibaren özen gösterilmiştir. Hatta bu kuruluşların bağımsızlığını daha da arttırmanın yolları tartışılmıştır. Ancak 2011'den sonra bütün bağımsız düzenleyici kuruluşların özerkliklerini azaltan, hatta kağıt üzerinde bırakan bazı düzenlemeler yapılmıştır. Bu kuruluşlar

hükümetlerden bağımsız davranma konusunda yeterli dikkati ve özeni gösterse de kamuoyu gözünde, artık bu kuruluşların hükümetçe denetlendiği imajı yerleşmiştir. Diğer taraftan, tarafsızlığını koruyamayan bir RTÜK veya rekabet otoritesi ile ilgili piyasaların düzenlenmesi ve rekabetin korunması, bu kurumların hiç olmamasından daha tercih edilir bir durum olacaktır. Avrupa Birliği perspektifi tüm bağımsız düzenleyici kurumların, özellikle de Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığının garanti altına alınması açısından çok önemli ve vazgeçilmez bir çıpadır. Çünkü siyasî iktidar, bu kurumların tamamen kendi denetimi altında olması gerektiğini düşünmekte ve bu yolda mesafe almaya çalışmaktadır.

e) Avrupa Birliği perspektifinin en fazla gerekli olduğu alan, Türkiye'de rekabetçi piyasa ekonomisinin ve adil rekabete dayalı özgürlükçü demokratik sistemin ve hukukun üstünlüğü ilkesinin garanti altına alınmasıdır. Çünkü adil rekabetin olmadığı bir sistemde, korunması da anlamını kaybedecektir. Türkiye, 2000-2011 döneminde bu konularda çok önemli mesafeler almıştır. Ancak daha sonraki yıllarda bu konularda Türkiye'de hukuk devletinden geri adımlar atılmış, mülkiyet özgürlüğü, girişim özgürlüğü, akit özgürlüğü ağır biçimde ihlâl edilmiştir. Ortaya çıkan gelişmeler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, rekabetçi piyasa ekonomisinden, "ahbap çavuş kapitalizmi"ne geçildiği izlenimini veren çok sayıda örnek olay yaşanmıştır. Bu arada, bir yandan basın ve ifade özgürlüğünün kapsamlı bir biçimde kısıtlanması, diğer yandan yargı bağımsızlığının ağır yaralar alması, yolsuzlukla mücadeleyi neredeyse imkânsız hale getirmiştir. Girişimci güveninin zedelendiği böyle bir ortamda rekabet politikalarının bir anlam ifade etmeyeceği açıktır. Avrupa Birliği, tüm bu ihlâller karşısında her platformda uyarma görevinin ötesinde bir şey yapamamaktadır. Çünkü Türkiye'ye karşı uygulanabilecek yaptırımlar esasen sonuna kadar uygulanmaktadır.

Bu çerçevede AB perspektifinin gevşemesi, Türkiye'de rekabetçi bir piyasa ekonomisinin oluşumunu tamamlaması, bu süreçte rekabetin korunması ve Rekabet Kurumu'nun bağımsızlığını ve güvenilirliğini koruyabilmesi ve paydaşlarıyla ilişkilerini rasyonel bir temelde sürdürebilmesi açısından önemli sorunlar yaratabilecektir.

“BREXİT” SONRASI İNGİLİZ REKABET HUKUKUNU NELER BEKLİYOR?

Dr. Ahmet Fatih ÖZKAN, Rekabet Derneği Başkanı*

“*British exit*” ifadesinin kısaltılması olarak kullanılan “*Brexit*”; İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda’dan oluşan Birleşik Krallık’ın (*United Kingdom*), 1973 yılında bir parçası haline geldiği Avrupa Birliği’nin (AB) üye ülkeleri arasından çıkması anlamında kullanılmaktadır. *Brexit*, 23 Haziran 2016 Perşembe günü Birleşik Krallık’ta yapılan, Birleşik Krallık halkının Birleşik Krallık’ın AB’den ayrılmasını oyladığı tarihi bir referandumdur.¹ Söz konusu referandumda elde edilen sonuçlara göre Birleşik Krallık halkının yaklaşık yüzde 52’si Birleşik Krallık’ın AB’den ayrılması, geri kalan yüzde 48’i ise AB üyesi olarak kalınması gerektiği yönünde oy kullanmıştır.² Referandumdan çıkan bu sonuç pek çok kimseyi şaşırtmakla kalmamış, referandumun hemen ardından Muhafazakâr Parti’nin (*Conservative Party*) Başkanı ve Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron, 2010 yılından beri sürdürdüğü Başbakanlık görevinden istifa edeceğini açıklamıştır.³ 2014 yılında yapılan referandumda Birleşik Krallık’tan ayrılmayı yüzde 55 oy ile reddeden İskoçya’nın, AB üyesi olmayan bir Birleşik Krallık’tan çıkmayı oylayabileceği yeni bir referandumun yapılıp yapılmayacağı tartışılırken, bir de İngiltere’nin Başkenti Londra’nın Birleşik Krallık’tan ayrılıp tek başına AB’ye katılabileceğine ilişkin haberler gelmeye başlamıştır.⁴

Geniş siyasi yankı uyandıran *Brexit*’in ekonomik etkileri de kendilerini hemen göstermeye başlamış ve İngiliz Sterlini, 1985 yılından beri Amerikan Doları karşısında en düşük değere gerilemiştir.⁵ Birleşik Krallık’ın AB’den ayrılması kararının ekonomik etkileri önümüzdeki günlerde daha belirgin hale gelecek olsa da şüphesiz esas uzun vadede kendisini gösterecektir. Ekonomik etkilerine ek olarak *Brexit*’in, aynı zamanda Birleşik Krallık’ın hukuk sisteminin işleyişi ve mevzuatı üzerinde de birtakım etkilerinin olması kaçınılmazdır. Şirketler hukuku, finansal hizmetler, sigorta, emeklilik ve istihdam, uyuşmazlık çözüm yöntemleri, fikri mülkiyet, gayrimenkul alım satımı, vergi, altyapı, enerji ve doğal kaynaklar, iflas ve yeniden yapılandırma, kişisel verilerin korunması gibi mevzuattaki pek çok alanın *Brexit*’ten etkileneceği öngörülmektedir.⁶ Rekabet hukuku da *Brexit*’in etkileyeceği alanlardan biri olacaktır. Bu makalede *Brexit* sonrası İngiliz rekabet hukukunun geleceği ve karşılaşması muhtemel güçlükler incelenmektedir. Makalenin birinci bölümünde İngiliz rekabet hukukunun doğuşu, gelişimi ve güncel durumu hakkında bilgi verilmekte, ikinci bölümde ise *Brexit*’ten etkilenmesi muhtemel rekabet hukuku düzenlemeleri farklı başlıklar altında ele alınmaktadır.

I. İngiliz Rekabet Hukukunun Doğuşu, Gelişimi ve Güncel Durumu

İngiltere, İskoçya, Galler ve Kuzey İrlanda'dan oluşan Birleşik Krallık'ta yeknesak bir hukuk sistemi bulunmamaktadır. Birleşik Krallık'ın hukuk sistemi ve mahkeme örgütlenmesine bakıldığında İngiltere ve Galler'in ortak bir yargı yetkisine (*jurisdiction*), buna karşın İskoçya ve Kuzey İrlanda'nın ise ayrı ayrı yargı yetkilerine sahip olduğu görülmektedir. Buna benzer olarak İngiltere, Galler ve Kuzey İrlanda Anglo-Sakson Hukuk Sistemi'nin bir parçasıyken, İskoçya'nın hukuk sistemi ise hem Anglo-Sakson, hem de Kara (Kıta) Avrupası Hukuk Sistemi'nin özelliklerini taşımaktadır.⁷ 2009 yılında faaliyete geçen Birleşik Krallık Federal Mahkemesi (*The Supreme Court of the United Kingdom*), İngiltere, Galler ve Kuzey İrlanda adliye ve ceza mahkemelerinin kararlarının, İskoçya'da ise sadece adliye mahkemelerinin kararlarının yargısal denetiminin yapıldığı en yüksek mahkemedir. Birleşik Krallık'ın sahip olduğu bu hukuk sisteminde yeknesak bir "Birleşik Krallık Hukuku"ndan söz etmek yerine, Birleşik Krallık'ta uygulanan hukuk denilince daha çok "İngiliz ve Galler Hukuku" kastedilmektedir. Buna da kısaca "İngiliz Hukuku" (*English Law*) adı verilmektedir.⁸ Bu nedenle makalede "İngiliz Rekabet Hukuku" terimi kullanılmaktadır.

İngiliz rekabet hukuku, dünya üzerindeki en eski rekabet hukuku sistemlerinden biridir. Modern anlamda rekabet hukukuna ilişkin ilk yasal düzenleme olduğu ifade edilen Amerika Birleşik Devletleri'ndeki (ABD) 1890 tarihli Sherman Yasası'nın⁹ da aslında kökeninde İngiliz rekabet hukuku bulunmaktadır. Sherman Yasası'nın 1. maddesinde¹⁰ düzenlenen "ticaretin sınırlanması" (*restraint of trade*) ve 2. maddesinde¹¹ düzenlenen "tekelleşme" (*monopolization*) kavramlarının, İngiltere'nin "*common law*" (ortak hukuk, olay hukuku) geleneğinden esinlendiği ifade edilmektedir.¹² 15. yüzyılda şekillenmeye başlayan "ticaretin sınırlanması" doktrini, lonca sisteminin (*guild*) ve şehir devletlerinin (*city states*) çıkardığı yasal düzenlemelerin bir kalıntısıdır. Buna göre hiç kimse lonca teşkilatının dâhilindeki bir iş kolunda, genellikle 7 yıl süren bir çıraklık sürecini (*apprenticeship*) tamamlamadan çalışmamakta ve kendi şehrinin dışında herhangi bir şehirde de kendi işini kuramamaktaydı.¹³ Bu sürecin sonunda ustalaşan çırağın, yanında çıraklık sürecini geçirdiği ustasıyla (*master*) veya işletmesini devreden bir satıcının, o işletmeyi devralan alıcıyla rekabet etmemesine ilişkin anlaşmalar "ticaretin sınırlanması" yasağının tarihsel temelini oluşturmaktadır.¹⁴

İngiliz rekabet hukukunun ikinci sacayağını oluşturan "tekelleşme" doktrini ise İngiliz hükümdarlarının, özellikle belli bir yatırım gerçekleştirmiş veya İngiliz Kralı ya da Kralın çevresindekiler ile yakın ilişkilere sahip bazı kişilere, belli bir mal veya hizmet pazarında münhasıran faaliyet gösterme yetkisi veren, "yasal tekel" (*Royal Grant of monopoly*) denilebilecek uygulamalarına karşı geliştirilmiştir.¹⁵ Tarihsel süreçte İngiliz Mahkemeleri ilk kez 17. yüzyılın başlarında tekelleşmenin yol açtığı zararlı sonuçlara müdahale etmeye başlamıştır. Kraliyet Mahkemesi'nin

1602 yılında verdiği bir kararda oyun kartlarının ülkeye ithali ve satışı için Kraliçe tarafından bir kişiye tanınan tekel yetkisi oybirliğiyle geçersiz kılınmıştır.¹⁶ Gerekçe olarak somut olaydaki tekel yetkisinin ilgili kişinin şahsi kârına hizmet etmekten başka bir işe yaramadığı, ilgili kişinin kart yapımı konusunda hiçbir bilgiye sahip olmadığı, ayrıca bu tür imtiyazların ticarete tekelleşme bakımından tehlikeli bir örnek oluşturabileceği, üstelik bu tür tekellerin oluşturulmasına izin veren hiçbir yasal düzenlemenin de bulunmadığı gösterilmiştir.¹⁷ Tekelleşme bağlamında İngiliz rekabet hukukunun ilk davası olma özelliği taşıyan bu karar daha çok anayasal hususlara ve güçler ayrılığı ilkesine vurgu yapmış, tekelleşmenin piyasada yol açtığı yüksek fiyatlar veya düşük çıktı miktarı gibi rekabet açısından zararları sonuçları üzerinde ise hiç durmamıştır.¹⁸ Yine de karar İngiltere’de modern rekabet hukukunun doğmasına temel oluşturmuştur.¹⁹

Anglo-Sakson geleneğinin de bir sonucu olarak kökeni “*common law*” olan İngiliz rekabet hukukunda kanunlaştırma hareketleri ise yaklaşık 400 yıl sonra ancak 20. yüzyılda yaşanmıştır. Ülke ekonomisinin neredeyse 1/3’ünün kartelleşmesiyle hükümet durumdan rahatsız olmuş ve bununla mücadele edebilmek için 1948 yılında “Tekeller ve Sınırlayıcı Davranışlar Kanunu”nu (*Monopolies and Restrictive Practices Act*) yürürlüğe koymuş, aynı zamanda İngiltere’nin ilk rekabet otoritesi olan “Tekeller ve Sınırlayıcı Davranışlar Komisyonu”nu (*Monopolies and Restrictive Practices Commission*) oluşturmuştur. Ticareti sınırlayan anlaşmalarla mücadele etme noktasında söz konusu anlaşmaların devletin bu amaçla oluşturacağı bir sicile kaydedilmesi düşüncesi benimsenmiş ve konuyla ilgili olarak 1956 yılında “Ticareti Sınırlayıcı Davranışlar Kanunu” (*Restrictive Trade Practices Act*) kabul edilmiştir. 1976 ve 1977 yıllarında bu Kanun güncellenerek yenisiyle değiştirilmiş ve yine 1976 yılında “Ticareti Sınırlayıcı Davranışlar Mahkemesi Kanunu” ile (*Restrictive Trade Practices Court Act*) sicil müdürlüğünün ticaret sınırlamalarının kamu menfaatine aykırı olup olmadığı yönünde görüş alabileceği bir mahkeme kurulmuştur.²⁰ Ayrıca 1973 yılında “Adil Ticaret Kanunu” (*Fair Trading Act*), daha sonra “Adil Ticaret Ofisi” (*Office of Fair Trading*) olarak adlandırılacak rekabet otoritesini oluşturmuştur.

1980’li yıllara gelindiğinde isminde ilk kez “rekabet” ibaresi bulunan ve İngiliz rekabet hukukunun günümüzdeki halinin temellerinin atıldığı yasal düzenlemeler Parlamento’dan geçirilmiştir. 1980 yılında “Rekabet Kanunu” (*Competition Act*) çıkarılmış ve belli bir süre Ticareti Sınırlayıcı Davranışlar Kanunu ile birlikte uygulanmıştır. İngiliz rekabet hukukunda halen yürürlükte olan rekabet düzenlemesi ise 1998 tarihli “Rekabet Kanunu”dur (*Competition Act*). 1998 tarihli Rekabet Kanunu’yla 1980 tarihli eski kanun yenilenmiş ve Ticareti Sınırlayıcı Davranışlar Kanunu ile Ticareti Sınırlayıcı Davranışlar Mahkemesi Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır. 1998 tarihli Rekabet Kanunu, 1948 yılında kurulan Tekeller ve Sınırlayıcı Davranışlar Komisyonu’nun ismini “Rekabet Komisyonu” (*Competition Commission*) olarak değiştirmiştir. 2002 yılında “İşletmeler Kanunu” (*Enterprise Act*) kabul edilmiş ve bir rekabet ihtisas mahkemesi olan “Rekabet

Temyiz Mahkemesi” (*Competition Appeal Tribunal*) oluşturulmuştur. İngiliz rekabet hukukundaki en son yapısal değişiklik ise 2014 yılında yaşanmıştır. Dünyada çoğu rekabet hukuku sisteminden farklı olarak İngiltere’deki Adil Ticaret Ofisi ile Rekabet Komisyonu’ndan oluşan iki başlı yapı 1 Nisan 2014 tarihinde sona ermiş ve bu iki kurumun yerini “Rekabet ve Piyasalar Otoritesi” (*Competition and Markets Authority, CMA*) almıştır. 52 milyon Sterlinlik bütçesi ile CMA, dünyanın en büyük rekabet otoritelerinden birisidir.²¹

Bugün yürürlükteki 1998 tarihli Rekabet Kanunu, “*common law*” geleneğinden gelen kurallardan oluşmamış, bunun yerine büyük ölçüde AB rekabet hukukundan esinlenerek hazırlanmıştır. Aşağıda inceleneceği üzere AB rekabet hukukunun üç temel sacayağından ikisi olan “rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar” ve “hakim durumun kötüye kullanılması” düzenlemeleri, 1998 tarihli Rekabet Kanunu’nda aynen yerini almıştır. Bu bağlamda Rekabet Kanunu ile Avrupa Birliği’nin İşleyişine Dair Antlaşma (ABİDA) arasında büyük benzerlikler bulunmaktadır. Diğer bir sacayak olan birleşme ve devralmalar ise 2002 tarihli İşletmeler Kanunu’nun 3. bölümünde düzenlenmektedir. Ancak birleşme ve devralmalar bağlamında İngiliz rekabet hukuku, yine aşağıda inceleneceği üzere AB rekabet hukukundan ciddi ölçüde ayrılmaktadır. Bunlara ek olarak, Birleşik Krallık’ta rekabet ihlallerinin yaptırımını idari para cezası, hak mahrumiyeti (*disqualification*) ve kartellerin varlığı halinde hapis cezasıdır. Rekabet mevzuatını hem CMA, hem de OFCOM,²² OFGEM,²³ OFWAT,²⁴ ORR²⁵ ve CAA²⁶ gibi sektörel düzenleyici kurumlar birlikte uygulamaktadır. CMA’nın ayrıca haksız rekabet, aldatıcı reklamlar, tüketicinin korunması, tüketici kredisi gibi alanlarda da inceleme ve denetleme yetkileri bulunmaktadır. Rekabet hukuku uygulaması daha çok idari organlar tarafından gerçekleştirilse de Birleşik Krallık, ABD’den sonra rekabet ihlalinin doğan özel hukuk tazminat davalarının en yaygın olduğu ikinci hukuk sistemidir.

II. Brexit Sonrası İngiliz Rekabet Hukuku

A. Rekabet Kanunu ve ABİDA’nın Uygulama Alanı

1998 tarihli Rekabet Kanunu, Birleşik Krallık pazarını etkileyen rekabeti sınırlayıcı anlaşmalara ve hakim durumun kötüye kullanılması niteliğindeki davranışlara uygulanmaktadır. 4054 sayılı Kanun’un 2. maddesindeki düzenlemeye benzer biçimde, Birleşik Krallık pazarında faaliyet gösteren teşebbüsler veya söz konusu pazarda faaliyet göstermese de bu pazarda etki doğuran anlaşma veya davranışı gerçekleştiren teşebbüsler Rekabet Kanunu’nun uygulama alanına girecektir. Eğer inceleme konusu anlaşma veya davranış Birleşik Krallık pazarına ek olarak AB’ye üye ülkeler arası ticareti de etkiliyorsa, bu durumda Rekabet Kanunu uygulanmayacak, onun yerine ABİDA’nın 101. ve 102. maddeleri ile birleşme ve devralma durumunda AB Konseyi’nin 139/2004 sayılı Birleşme Tüzüğü’nün uygulanması gündeme gelecektir.²⁷ AB’ye üye ülkeler arası ticaretin etkilenmesi durumunda anlaşma, davranış veya işlem, kural olarak AB Komisyonu tarafından

incelenecektir. Ancak Rekabet Otoriteleri Ağı İçerisinde İşbirliğine İlişkin Komisyon Duyurusu²⁸ kuralları uyarınca AB Komisyonu yerine bir veya birden fazla üye ülkelerin ulusal rekabet otoritelerinin de ilgili dosyayı incelemesi mümkün olabilecektir. Benzer biçimde, üye ülkelerin ulusal mahkemeleri de ABİDA 101 ve 102. maddeleri uygulamakla yetkili ve görevlidirler.²⁹

Brexit öncesi AB'ye üye ülkeler arası ticaretin etkilenmesi durumunda, her hâlükârda Birleşik Krallık'ın rekabet mevzuatı yerine AB rekabet mevzuatı uygulanmaktadır. *Brexit* sonrası CMA ile İngiliz ulusal mahkemelerinin ABİDA 101. ve 102. madde hükümlerini uygulama görev ve yetkileri sona erecektir. Başka bir deyişle, CMA ile mahkemeler sadece 1998 tarihli Rekabet Kanunu'nu uygulayacaklardır. Ancak Birleşik Krallık'ta gerçekleşmesine rağmen AB İç Pazarı'nı (*internal market veya single market*) etkileyen anlaşma, davranış veya işlemler için AB Komisyonu'nun AB rekabet mevzuatını uygulama yetkisi bundan etkilenmeyecektir. Bu bakımından Birleşik Krallık, ABD veya Japonya gibi AB üyesi olmayan üçüncü bir devlet olarak değerlendirilecek ve Birleşik Krallık sınırları içerisinde gerçekleştirilse bile AB İç Pazarı'nı etkileyen rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar ile hakim durumun kötüye kullanılması niteliğindeki davranışlar AB Komisyonu'nun yargı yetkisine tabi olacak, Topluluk boyutu bulunan birleşme ve devralmalar da AB Komisyonu'na bildirilecektir. Dolayısıyla, AB İç Pazarı'na mal veya hizmet satan Birleşik Krallık menşeli teşebbüsler açısından bir değişiklik olmayacaktır. Ancak AB üyesi ülkelerde faaliyet gösteren teşebbüsler Birleşik Krallık pazarına mal ve hizmet satarken Rekabet Kanunu'nun ihlal etmeleri durumunda AB Komisyonu'nun değil, CMA'nın yargı yetkisine tabi olacaklardır.

B. Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşmalar ve Hakim Durumun Kötüye Kullanılması

Rekabet hukukunun temel sacayaklarından olan rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar ve hakim durumun kötüye kullanılması, 1998 tarihli Rekabet Kanunu'nun 1. ve 2. bölümlerinde düzenlemektedir. Söz konusu Kanun'un 1. bölümünde Birleşik Krallık pazarını etkileyebilecek, rekabeti engelleyici, kısıtlayıcı veya bozucu amaç taşıyan veya bu etkiyi doğuran teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları yasaklanmaktadır.³⁰ Fiyat belirleme, pazar ve müşteri paylaşımı, üretimin ve teknik gelişmenin sınırlanması gibi davranışlar örnek niteliğinde sayılmıştır. Bireysel ve grup muafiyeti imkanı bulunmaktadır. Bu düzenlemeler ABİDA 101. madde ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. maddeleriyle benzerlik göstermektedir. Rekabet Kanunu'nun 2. bölümünde ise Birleşik Krallık pazarında hakim durumda bulunan bir veya birden fazla teşebbüsün hakim durumlarını kötüye kullanmaları yasaklanmaktadır.³¹ Haksız fiyat ve ticaret koşulları dayatmak, üretim ve teknik gelişmeyi sınırlamak, ayrımcılık yapmak, bağlama uygulamalarında bulunmak gibi davranışlar örnek niteliğinde sayılmıştır. Bu düzenleme de ABİDA 102. madde ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesiyle benzerlik göstermektedir.

Dolayısıyla bu alanlarda gerek mevzuat, gerekse mevzuata dayalı uygulama AB rekabet hukukuyla uyum içerisinde olduğundan, bu iki alanın *Brexit*'ten etkilenmeyeceği düşünülebilir.³² Ancak burada Rekabet Kanunu'nun, İngiliz ve AB rekabet hukukları arasında harmonizasyon yükümlülüğü öngören 60. maddesine değinmek gerekir. Buna göre somut olayda bir mesele ile karşılaşan CMA ile mahkemelerin, durumun elverdiği ölçüde AB rekabet mevzuatı ve Avrupa Birliği Adalet Divanı (ABAD) içtihatlarıyla tutarlı bir karar verme yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu madde sadece yararlanılacak ilkeler ve kullanılacak yöntemler açısından bir tutarlılık aramakta, bu ilkeler ve yöntemler kullanılarak verilen kararlarda varılan sonuçların aynı olmasını gerektirmemektedir. Ayrıca 60. madde rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar ve hakim durumun kötüye kullanılması dışında başka alanlarda harmonizasyon öngörmemektedir. Örneğin avukat-müvekkil yazışmalarının gizliliği açısından ABAD'ın içtihatları uyarınca sadece bağımsız avukatlar bu korumadan yararlanırken, İngiliz rekabet hukukunda hem bağımsız avukatlar, hem de şirket avukatları (*in-house lawyer*) bu korumadan yararlanmaktadır. Bu konu 60. madde kapsamı dışında olduğundan bir harmonizasyon yükümlülüğü bulunmamaktadır. Dolayısıyla *Brexit* sonrası bu maddenin yürürlükten kaldırılması yoluna gidilebilir. AB'den ayrıldığı takdirde AB hukukunun İngiliz hukukuna üstünlüğü (*supremacy*) de söz konusu olmayacaktır.

C. Birleşme ve Devralmalar

Birleşme ve devralmaların kontrolüne ilişkin hükümler, 1998 tarihli Rekabet Kanunu'nda değil, 2002 tarihli İşletmeler Kanunu'nda yer almaktadır. Bu açıdan birleşme ve devralmalarla ilgili hükümlerin ABİDA'da değil 139/2004 sayılı Birleşme Tüzüğü'nde düzenlendiği AB rekabet hukukuyla benzerlik görülmektedir. Ancak birleşme ve devralmaların kontrolüne ilişkin esaslar açısından İngiliz rekabet hukuku, AB rekabet hukukundan ayrılmaktadır. En önemli farklılık birleşme ve devralma testine ilişkindir. AB rekabet hukukunda "etkin rekabetin önemli ölçüde engellenmesi" (*significant impediment to effective competition*, SIEC) testi uygulanmaktayken, İngiliz rekabet hukukunda "rekabetin önemli ölçüde azalması" (*substantial lessening of competition*, SLC) testi uygulanmaktadır. SIEC testi uyarınca etkin rekabeti önemli ölçüde engelleyen, özellikle hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu güçlendiren birleşme ve devralmalar yasaklanmaktayken, SLC testi uyarınca rekabeti önemli ölçüde azaltan birleşme ve devralmalar, hakim durum yaratıp yaratmadıklarına bakılmaksızın yasaklanmaktadır. Her iki testte de "koordinasyon doğurucu etkiler" (*coordinated effects*) ve "tek taraflı etkiler" (*non-coordinated effects*) incelenmektedir.³³ Ancak AB rekabet hukukunun aksine, İngiliz rekabet hukukunda birleşme ve devralmalarda "kamu yararı"nın (*public interest*) bulunduğu durumlarda, örneğin medyada çok seslilik, ulusal güvenlik veya finansal istikrar, Bakanlığın³⁴ müdahale imkanı bulunmaktadır.

Birleşme ve devralmaların bildirilmesi ve incelenmesi açısından da farklılıklar bulunmaktadır. 139/2004 sayılı Birleşme Tüzüğü uyarınca “Topluluk boyutu” (*Community dimension*) bulunan birleşme ve devralmaların –ki burada bazı ciro eşikleri esas alınmaktadır– AB Komisyonu’na bildirilmesi yasal bir zorunluluktur. Komisyon’a bildirilen bir birleşme ve devralma işleminin başka bir üye ülke rekabet otoritesine bildirilmesi gerekmemektedir (*one-stop-shop* ilkesi). İngiliz rekabet hukukunda ise bildirim isteğe bağlıdır ve ciro eşikleri, bildirim açısından değil ortada kanun kapsamında bir birleşme veya devralma işleminin olup olmadığı açısından incelenmektedir.³⁵ Birleşme ve devralma işlemini gerçekleştirmek isteyen teşebbüsler bunu CMA’ya bildirmek zorunda olmasalar da, hukuki belirlilik ve işlem güvenliği gibi nedenlerle dilerlerse bildirimde bulunabilirler. Bürokrasiyi azaltan ve işlemlerin hızlı şekilde tamamlanmasına yardımcı olan bu pragmatik düzenleme, İngiltere’de tarihi nedenlerle kabul edilmiştir. Bu bilgiler ışığında *Brexit* sonrası birleşme ve devralmalara uygulanacak esaslar açısından herhangi bir değişiklik yaşanmayacaktır. Ancak Birleşik Krallık’ın AB’den ayrılması sonucu hem AB hem de Birleşik Krallık pazarını etkileyen birleşme ve devralmalar, teşebbüsler tarafından CMA’ya da bildirilmek durumunda kalacaktır. Bu açıdan teşebbüsler açısından işlem maliyetleri artacaktır. Bu bildirim isteğe bağlı da olsa *Brexit* öncesinde AB Komisyonu’na bildirim yeterli olduğundan CMA’ya bildirimde hiç gerek bulunmamaktaydı.

D. Rekabet İhlalinden Doğan Tazminat Davaları

İngiltere’de rekabet hukuku ağırlıklı olarak, bir idari organ olan CMA tarafından uygulanmaktadır. CMA tarafından yerine getirilen kamusal uygulamaya (*public enforcement*) ek olarak, rekabet ihlallerinden zarar gördüğünü iddia eden teşebbüslerin mahkemelere başvurarak uğradıkları zararları zarar verenlerden tazmin ettirmek üzere açtıkları davalar da (*actions for damages*) rekabet hukukunun özel hukuk alanında uygulanmasına (*private enforcement*) katkıda bulunmaktadır. Birleşik Krallık’ta tazminat davaları, gerek CMA, sektörel düzenleyici kurumlar veya AB Komisyonu’nun bir ihlal kararının ardından (*follow on actions*) gerekse herhangi bir ihlal kararı bulunmaksızın (*stand-alone actions*), Rekabet Temyiz Mahkemesi veya Yüksek Mahkeme (*High Court of England and Wales*) nezdinde açılabilir. İngiliz rekabet hukukunun ihlaline yol açmasa bile AB rekabet hukukunun ihlaline yol açan anlaşma ve davranışlara ilişkin olarak Birleşik Krallık’ta tazminat davası açılması mümkün ise de uygulamada genellikle hem AB, hem de İngiliz rekabet hukukunun ihlali halinde tazminat davası açılmaktadır.³⁶ Tazminat davalarında CMA veya AB Komisyonu’nun ihlal kararları Rekabet Temyiz Mahkemesi ve Yüksek Mahkeme açısından bağlayıcıyken, diğer üye devlet rekabet otoritelerinin verdiği ihlal kararları herhangi bir bağlayıcılık arz etmemektedir.³⁷

Brexit, tazminat davalarının Birleşik Krallık'ta açılabilip açılmayacağı ve tazminat davalarında üye devlet rekabet otoritelerinin verdiği ihlal kararlarının nasıl değerlendirileceği açısından üzerinde birtakım sonuçlar doğuracaktır. İlk olarak İngiliz rekabet hukukunun ihlal edilmediği durumlarda AB'ye üye ülkelerde faaliyet gösteren teşebbüsler, AB Komisyonu'nun ihlal kararlarına dayanarak Birleşik Krallık'ta tazminat davası açamayacaktır. Zira bu durumda Birleşik Krallık sınırları dışında gerçekleşen ve Birleşik Krallık pazarını etkilemeyen bir anlaşma veya davranıştan kaynaklanan tazminat davasından söz edilecektir. Buna ek olarak, AB rekabet hukukunda 2014/104 sayılı Zararların Tazminine İlişkin Direktif'in³⁸ –ki AB'den ayrılmaması durumunda Birleşik Krallık'ın da bu Direktifi 2016 yılının sonuna kadar iç hukukuna aktarma yükümlülüğü bulunmaktadır– tazminat davalarında zararın ispatını kolaylaştırıcı hükümleri uygulama alanı bulamayacaktır. Örneğin üye ülke rekabet otoriteleri veya mahkemelerinin verdiği ihlal kararlarının, diğer üye ülkelerin mahkemelerinde açılan tazminat davalarında rekabet ihlalinin varlığına delil teşkil edeceğine ilişkin Direktif'in 9. maddesinden Birleşik Krallık'ta yararlanılamayacaktır. Sonuç olarak *Brexit*'in Birleşik Krallık'ın Avrupa'da açılan tazminat davalarında bir cazibe merkezi olma özelliğini tehdit etme olasılığı bulunmaktadır.³⁹

E. Devlet Yardımları

Brexit'ten etkilenmesi muhtemel son rekabet hukuku düzenlemesi ise Devlet yardımlarıdır. Devlet yardımları, esas olarak ulus üstü (*supranational*) bir özellik taşıyan AB rekabet hukukuna özgü bir düzenleme olup, İngiliz rekabet hukukunda devlet yardımlarına benzer kurallar bulunmamaktadır. ABİDA 107. madde uyarınca bir üye ülke tarafından veya devlet kaynakları kullanılarak gerçekleştirilen, belli teşebbüsleri veya belli malların üretimini kayıtarak rekabeti bozabilecek her türlü yardım, üye ülkeler arasındaki ticareti etkilediği ölçüde AB İç Pazarı'yla bağdaşmayacaktır. Devlet yardımları, rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar veya hakim durumun kötüye kullanılması gibi doğrudan yasaklanmamakta, bunun yerine uygulanmadan önce incelenmek üzere AB Komisyonu'na bildirilmektedir. AB Komisyonu, bildirim tabi bir devlet yardımının İç Pazar ile uygun olduğuna karar verirse üye devlet ilgili devlet yardımını gerçekleştirebilecektir. Devlet yardımlarının kontrol edilmesindeki amaçlar arasında adil olmayan bir rekabet ortamı yaratılarak serbest rekabet düzeninin işleyişinin bozulmasının ve kaynakların etkin olmayan dağılımının engellenmesi bulunmaktadır.⁴⁰ Eğer alternatif bir düzenleme yapılmayacaksa, *Brexit* sonrası AB'nin devlet yardımlarına ilişkin kuralları Birleşik Krallık'ta uygulanmayacak, böylece Birleşik Krallık hükümeti, Dünya Ticaret Örgütü (WTO) Anlaşması'nın kuralları saklı kalmak üzere, teşebbüslere istediği kadar yardımda bulunabilecektir.⁴¹ Ancak bu avantajın yanında bir de dezavantaj bulunmaktadır: Birleşik Krallık'ta faaliyet gösteren teşebbüsler, kendileri aleyhine AB üye ülkelerindeki teşebbüslere verilen devlet yardımlarına karşı AB Komisyonu nezdinde şikayet başvurusunda bulunamayacaktır.⁴²

Sonuç

Brexit Birleşik Krallık'ta oylanmış ve referanduma katılan halkın yaklaşık yüzde 52 oyuyla AB'den ayrılma kararı çıkmıştır. Siyasi sonuçları olan bu referandumun hukuki sonuç doğurabilmesi için Birleşik Krallık parlamentosu tarafından onaylanması gerekmektedir. Ancak gerek referandum öncesi beyanlar, gerekse referandum sonrası oluşan siyasi iklim, sonuç ne olursa olsun halkın kararına saygı duyulacağı yönündedir. İkinci bir referandum da yapılmazsa Birleşik Krallık'ın, üye devletlerin AB'den ayrılışına ilişkin usul ve esasların düzenlendiği Lizbon Antlaşması'nın 50. maddesi uyarınca AB Komisyonu'na başvuru yapacağı tahmin edilmektedir.⁴³ Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılması belki de şimdiden hesaplanması mümkün olmayan pek çok sonucu beraberinde getirecektir. Bu nedenle Birleşik Krallık ile AB arasında ilişkilerin başka bir formül altında devam edeceği düşünülebilir. Aksi takdirde, rekabet hukuku açısından değerlendirildiğinde, 1998 tarihli Rekabet Kanunu ve ABİDA'nın uygulama alanı yeniden şekillenmek durumunda kalacak, CMA'nın gerek rekabet soruşturmalarının sıklığı gerekse muhatap olacağı birleşme ve devralma bildirimleri artış gösterebilecek, rekabeti sınırlayıcı anlaşmalar ve hakim durumun kötüye kullanılması alanlarında AB rekabet hukukuyla harmonizasyon yükümlülüğü öngören Rekabet Kanunu'nun 60. maddesi yürürlükten kaldırılabilir, Birleşik Krallık rekabet ihlali nedeniyle açılan tazminat davalarında Avrupa'da bir cazibe merkezi olma özelliğini kaybedebilecek ve AB'nin devlet yardımlarına ilişkin mevzuatı Birleşik Krallık'ta uygulanmayabilecektir.

---

* Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Görevlisi. PhD (University of Sussex/İngiltere).

¹ Kaynak: <http://www.express.co.uk/news/politics/645667/Brexit-EU-European-Union-Referendum-David-Cameron-Economic-Impact-UK-EU-exit-leave> Erişim tarihi: 25.06.2016.

² Kaynak: http://www.bbc.com/news/politics/eu_referendum/results Erişim tarihi: 25.06.2016.

³ Kaynak: <http://www.telegraph.co.uk/news/2016/06/24/eu-referendum-live-david-cameron-resigns-as-uk-shocks-the-world/> Erişim tarihi: 25.06.2016.

⁴ Kaynak: <http://www.nbcnews.com/storyline/brexit-referendum/scotland-could-seek-independence-again-after-u-k-brexit-vote-n598166> ve <http://metro.co.uk/2016/06/24/london-is-calling-for-independence-from-the-uk-5964396/> Erişim tarihi: 25.06.2016.

⁵ Kaynak: <https://www.theguardian.com/business/2016/jun/23/british-pound-given-boost-by-projected-remain-win-in-eu-referendum> Erişim tarihi: 25.06.2016.

⁶ Kaynak: <http://www.slaughterandmay.com/media/2535439/brexit-essentials-the-legal-and-business-implications-of-the-uk-leaving-the-eu.pdf> Erişim tarihi: 25.06.2016.

⁷ Kaynak: http://www.nyulawglobal.org/globalex/United_Kingdom1.html Erişim tarihi: 25.06.2016.

⁸ Daha fazla bilgi için bkz. Slapper, G. ve Kelly, D. (2016) *The English Legal System*, 17th Edition, Routledge, Great Britain.

---

⁹ Asıl adı “*An Act to Protect Trade and Commerce Against Unlawful Restraints and Monopolies*” olmasına rağmen bu yasa, o zaman ABD kanunlarına Amerikan Kongresi’ne ilgili yasa teklifini sunan senatörlerin adının verilmesi geleneğinin bir sonucu olarak “Sherman Yasası” olarak anılmaktadır.

¹⁰ Sherman Yasası’nın 1. maddesi uyarınca “[e]yaletler arası ya da başka devletlerle ticareti sınırlar nitelikte olan her türlü sözleşme, gizli anlaşma, tröst veya benzeri davranışlar hukuka aykırıdır.”

¹¹ Sherman Yasası’nın 2. maddesi uyarınca “[e]yaletler arası ya da başka devletlerle ticaretin bir alanında tekelleşen, tekelleşmeye teşebbüs eden veya tekelleşmek için başka kişi ve kişilerle işbirliği ya da gizli anlaşma yapan herkes suç işlemiş sayılır...”

¹² Frazer, T. (1992) *Monopoly, Competition and the Law*, 2nd Edition, Harvester Wheatsheaf, Great Britain, s.112.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ *Ibid.*, s.113.

¹⁵ Ayal, A. (2012) “Counter-Intuitive Fairness In Antitrust: Protecting the Monopolist and Balancing Among Competing Claims”, *Journal of Competition Law and Economics*, 8(3), s.627.

¹⁶ Ateş, M. (2013) *Rekabet Hukukuna Giriş*, Adalet Yayınevi, Ankara, s.62.

¹⁷ *Ibid.*

¹⁸ Ayal (2012), s.629.

¹⁹ Ateş (2013), s.63.

²⁰ Frazer (1992), s.127.

²¹ Evans, M. ve Brophy, V. (2014) “The UK Competition and Markets Authority replaces the Office of Fair Trading and the Competition Commission as the UK’s Competition Authority”, eCompetitions Bulletin April 2014-I, Article No 65283, <http://www.concurrences.com/Bulletin/News-Issues/April-2014-I/The-Competition-and-Markets?onglet=1&lang=en> Erişim tarihi: 26.06.2016.

²² *Office of Communications.*

²³ *Office of Gas and Electricity Markets.*

²⁴ *Water Services Regulation Authority.*

²⁵ *Office of Rail and Road.*

²⁶ *Civil Aviation Authority.*

²⁷ *Council Regulation on the control of concentrations between undertakings [2004] OJ L24/1.*

²⁸ *Commission Notice on cooperation within the Network of Competition Authorities [2004] OJ C101/03.*

²⁹ *Commission Notice on the co-operation between the Commission and the courts of the EU Member States in the application of Articles 81 and 82 EC [2004] OJ C101/54.*

³⁰ İngiliz rekabet hukukunda buna aynı zamanda “1. bölüm yasaklaması” (*Chapter I prohibition*) adı da verilmektedir.

³¹ İngiliz rekabet hukukunda buna aynı zamanda “2. bölüm yasaklaması” (*Chapter II prohibition*) adı da verilmektedir.

³² Aynı yönde bkz.

http://www.eversheds.com/documents/services/competition/brexit_on_competition_law.pdf Erişim tarihi: 27.06.2016.

³³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Schwalbe, U. ve Zimmer, D. (2009) *Law and Economics in European Merger Control*, Oxford, Great Britain, s.175-310.

³⁴ *Secretary of State for Business, Innovation and Skills.*

³⁵ Whish, R. ve Bailey, D. (2015) *Competition Law*, 8th Edition, Oxford, Great Britain, s.955-956.

³⁶ Kaynak: <https://www.slaughterandmay.com/media/2534704/private-enforcement-of-competition-law-in-the-uk.pdf> Erişim tarihi: 27.06.2016.

³⁷ *Ibid.*

---

³⁸ Directive 2014/104/EU on certain rules governing actions for damages under national law for infringements of the competition law provisions of the Member States and of the European Union [2014] OJ L349/1.

³⁹ Kaynak: <http://www.slaughterandmay.com/media/2535439/brexit-essentials-the-legal-and-business-implications-of-the-uk-leaving-the-eu.pdf> ve http://www.eversheds.com/documents/services/competition/brexit_on_competition_law.pdf Erişim tarihi: 27.06.2016.

⁴⁰ Bacon, K. (2013) *European Union Law of State Aid*, 2nd Edition, Oxford, Great Britain, s.9.

⁴¹ Kaynak: <http://www.slaughterandmay.com/media/2535439/brexit-essentials-the-legal-and-business-implications-of-the-uk-leaving-the-eu.pdf> Erişim tarihi: 27.06.2016.

⁴² *Ibid.*

⁴³ <http://www.theguardian.com/politics/2016/jun/25/article-50-brexit-debate-britain-eu> Erişim tarihi: 27.06.2016.

DUYURU

100. ÖZEL SAYIYA KATKI SÜRESİ TEMMUZ SONUNA KADAR UZATILDI

Rekabet Forumu'nun 100. Özel Sayısı, editör kitap şeklinde yayımlanacaktır. Kitapta rekabet hukuku ve politikası, rekabet iktisadı, regülasyon, rekabet perspektifinden enerji hukuku ve telekomünikasyon hukuku alanlarıyla ilgili bölümlere yer verilecektir. Kitaba bölüm yazmak isteyen akademisyenler, uygulamacılar ve diğer tüm ilgililer **31 Temmuz 2016** tarihine kadar hazırladıkları yazılarını rekabetgenel@gmail.com adresine gönderebilirler. Gönderilen yazılar incelenecek ve editör tarafından yayımlanması uygun görülen yazılara kitapta yer verilecektir.

REKABET FORUMU İÇİN Makale Çağrısı

Sayın Dernek Üyelerimiz ve Okurlarımız,

2004 yılından itibaren online olarak aylık yayımlanan Rekabet Forumu; rekabet hukuku, rekabet politikası, rekabet iktisadı ve regülasyon alanlarıyla iştigal eden tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, özel sektör temsilcilerine, Barolara ve üniversitelere gönderilmektedir.

Değerli Dernek Üyelerimizden ve okurlarımızdan yaptıkları inceleme, araştırma, yorum ve değerlendirmeleri Rekabet Forumu'na makale formatında göndermelerini bekliyoruz. Katkılarınız yalnız Forum'u zenginleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda ilgili yazılardan yararlanan kitlenin de genişletilmesini sağlayacaktır.

Rekabet Forumu'nda yayımlanmasını istediğiniz yazılarınızı Editör Yrd. Doç. Dr. Şirin Güven'e sguven@cankaya.edu.tr adresinden gönderebilirsiniz.